

05.08.2025

454/00.04.04/2025

Lieksan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Asianosainen Opetus- ja kulttuuriministeriö / lausuntopyyntö VN/1088/2025

Selostus Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Lieksan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia ammatillisen koulutuksen tilauskoulutukseen. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille annetaan mahdollisuus myydä tutkintotavoitteista koulutusta markkinoilla kansalaisille vastaavasti kuin korkeakoulutuksessa. Tilauskoulutuksen asukkaiden asemaa parannetaan. Lisäksi säädettäisiin, että kuntien ja kuntayhtymien ei tarvitsisi yhtiöittää toimintaansa järjestäessään ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta.

Esityksessä ehdotetaan EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville toisen asteen koulutuksessa oleville opiskelijoille opintomaksua. Pääministeri Orpon hallitus päätti huhtikuussa 2025 julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2026–2029, että ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa otetaan käyttöön lukuvuosimaksuja EU/ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. Lisäksi säädettäisiin koulutuksen järjestäjien ja Maahanmuuttoviraston välisestä tiedonvaihdesta.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta viimeistään 5.8.2025.

Lieksan kaupungin lausunto

Lieksan kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Lieksan kaupunki vastustaa EU -ja ETA -maiden ulkopuolelta tulevien lukio- ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden lukukausimaksujen käyttöönottoa, kun kyseessä on suomen tai ruotsin kielellä annettava koulutus. Lukukausimaksuttomuus on epäilemättä tärkein peruste ulkomaalaisten opiskelijoiden hakeutumiselle Suomeen, Toisen asteen koulutuksen suuri tulevaisuuden haaste on ikäluokkien pienenemisestä johtuva opiskelijamäärien väheneminen, ja ulkomailta tulevien opiskelijoiden saaminen Suomeen on välttämätöntä pienten lukioiden ja ammatillisen koulutuksen yksiköiden olemassaolon näkökulmasta. Kyseessä on

05.08.2025

koulutuksellisen tasa-arvon toteutuminen harvaan asutussa ja pitkien välimatkojen maassa, jossa julkisen liikenteen palvelut eivät riitä turvaamaan esim. opiskelijoiden liikkumista paikkakuntien välillä, ja jossa kuntakeskusten välimatka voi lyhimmilläänkin olla yli 50 km.

Toisen asteen koulutuksen mahdollinen häviäminen niiltä paikkakunnilta, joissa väestö vähenee ja ikääntyy, olisi merkittävä isku paikkakuntien elinvoimalle. Toisen asteen koulutus tuo em. paikkakunnille uusia asukkaita, verotuloja ja välillisesti myös kipeästi tarvittavaa työvoimaa. On myös muistettava, että lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla hyvin usein varmistaa kelpoisten opettajien saamisen perusopetukseen, joka osaltaan tukee koulutuksellisen tasa-arvon säilymistä perusopetuksessa. Suuren rakenteellisen muutoksen johdosta Itä-Suomeen ollaan laajalla yhteistyöllä hakemassa toimenpiteitä, joilla haja-asutusalueiden elinvoimaa pystytään tukemaan. Toisen asteen koulutuksen tulevaisuuden vaarantaminen lukukausimaksujen kautta olisi ristiriidassa em. toimenpiteiden kanssa.

Lieksan kaupunki toteaa, että lain valmisteluprosessiin tulee liittää perusteellinen arviointi lukukausimaksujen käyttöönottoon liittyvistä suorista ja välillisistä vaikutuksista kuntiin ja koulutuksen järjestäjiin. Arvioinnin avulla tulisi määritellä mm. lukion yksikköhintoihin ohjattava kompensatio niissä kunnissa, joissa lukukausimaksut vähentävät lukio-opiskelijoiden määrää. Lieksan kaupunki haluaa myös kiinnittää huomiota hallituksen esityksen otsikoinnin harhaanjohtavuuteen. Otsikossa puhutaan suluissa olevaa merkintää lukuun ottamatta pelkästään ammatillisesta koulutuksesta, vaikka lukukausimaksut koskevat myös lukiokoulutusta.

Toimivallan peruste

Lieksan kaupungin hallintosääntö 31 §, Viranhaltijoiden tehtävät ja erityinen toimivalta, kaupunginjohtaja

Päätös

Lieksan kaupunki päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle 11.8.2025.

Pirre Seppänen
Kaupunginjohtaja

*Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.*

Lisätietoja

Hyvinvointijohtaja Arto Sihvonen, p. 040 1044 101,
sähköposti arto.sihvonen(at)lieksa.fi

Lieksan kaupunki

Kaupunginjohtaja

Viranhaltijapäätös
Yleinen päätös

§ 14/2025

05.08.2025

Nähtävilläolo

Päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa, lieksa.fi, 5.8.2025

Jakelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Lausuntopalvelu.fi

05.08.2025

Muutoksenhakukielto ja sen peruste

☒ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta

☐ Muu peruste, mikä _____